

Ekologikoak

2

CPAEN/NNPEK
SARIAK
Gabriel
Errandonea
eta Geltoki

3

NAFARROAKO
AZOKA
EKOLOGIKOA
Irailak 13, 14
eta 15 Noainen

4

ESTADISTIKA
DATUAK
Nekazaritza
ekologikoa
egonkor
mantentzen da

DPL
20214658

CPAEN-NNPEK
Serapio Huici etorbidea, 22. Perituen eraikina 31610 Atarrabia [Nafarroa]

06/2024 — N.#3

EL FUTURO
ES ECOLÓGICO
aurrera goaz!

Sektore
ekologikoaren
topaketa CPAEN/
NNPEKren
asanbladan

Gabriel Errandonea Berako abeltzainak 'Bizitza osoa abeltzaintza ekologikoari eskainia' saria eta sektoreko kideen omenaldi beroa jaso zituen. Geltokik, bestalde, 'Erakunde Laguntzailea' saria jaso zuen. 60 pertsona baino gehiagok parte hartu zuten apirilaren 26an Erriberriko Kultur Etxean ospatutako jardunaldian.

www.navarraecologica.org
www.cpaen.org

CPAEN/NNPEKk Gabriel Errandonea Berako abeltzaina eta Geltoki saritu ditu

CPAEN/NNPEKek apirilaren 26an Erriberrin egindako Asanblada Orokorra aukeratu du CPAEN/NNPEK sarien VII. edizioa banatzeko. Ekitaldi horretan, erakundeko hirurogei operadore eta lagun baino gehiago izan dira.

Aurten, **'Abeltzaintza ekologikoari eskainitako bizitza osoa'** saria Gabriel Errandonea Berako abeltzain ekologikoak jaso du. Bere ibilbide ekologikoa 1993an hasi zuen, ekologikoan ziurtagiria lortu zuen lehen pertsonetako bat izan zen eta abeltzaintza ekologikoan erreferente izan da Trigo Limpio kooperatibaren bitartez.

'Erakunde laguntzailea' saria Geltokirentzat izan da. CPAEN/NNPEKek elikadura burujabetza, ekonomia sozial eta solidarioaren sustapenari eta kultura alternatiboari egindako ekarpena nabarmendu du, duela 6 urtetik martxan dagoena Iruñeko erdigunean.

Hirurogei operadore ekologiko baino gehiagok parte hartu zuten joan den apirilaren 26an CPAEN/NNPEKren Asanblada Orokorra. Erriberriko Kultur Etxean izan zen, eta asanbladaren ondoren nekazaritza eta abeltzaintza ekologikoan erreferenteak diren pertsonak eta Nafarroako nekazaritza ekologikoan laguntzen duten erakundeak saritzen dituzten sariak eman ziren.

Horrela, **Lander Martinez Geltokiko koordinatzaileak**, Erakunde Kolaboratzailearen saria jaso zuen, Geltoki erreferentziatzeko lekua delako, eta CPAEN/NNPEKek dituen balioak eta filosofia partekatzen dituelako, kontsumitzaile eta ekoizleen arteko topagune bat izanik, bi erakundeek elkarlanean egiten dituzten jardueren bidez, hala nola EKOtopaketak, EKOMerkatuak edo sentsibilizazio ekologikoko tailerrak. Hortik harago, **Geltoki ekoizle ekologiko askorentzat ere beharrezkoa da**, bertara eramaten baitituzte produktu ekologikoak, bai dendan saltzeko, bai jatetxean gozatu ahal izateko. Hasieratik, Nafarroako ekoizpen ekologikoaren erakusleho eta sentsibilizazio gune bat da. CPAEN/NNPEKek Geltokiren eta kooperatiba osatzen duten pertsonen ahalegin guztia baloratzen du, proiektua egunez egun mantentzen eta horren alde egiten jarraitzen baitute. Gogoratu da, halaber, CPAEN/NNPEK Geltokiren erakunde bultzatzaileetako bat izan zela duela sei urte baino gehiago, eta ekimen horrek Iruñeko Autobus Geltoki Zaharrari bizitza eman diola eta **ezinbesteko bozgorailu bihurtu** dela Nafarroako ekimen alternatibo eta eraldatzaileen sare zabalerako.

Sarien beste protagonista nagusia Gabriel Errandonea izan zen, CPAEN/NNPEKren eskutik **"Bizitza osoa abeltzaintza ekologikoari eskainia"** saria jasotzeaz gain, sektoreko kideen esker ona eta omenaldi txiki eta beroa jaso baitzuen, objektu sinboliko batzuk eman baitzizkioten, olibondo adar batetik hasi eta ogi bateraino, bere ibilbidea aitortzeko.

Errandonea erreferentea da sektore ekologikoan, eta 1993az geroztik parte hartzen du sektore horretan. Aitzindaria eta abeltzaintza ekologikoaren eta landa-ingurunearen garapen iraunkorrean oinarritutako bizitzaren defendatzaile sutsua. **Trigo Limpio Kooperatibaren sustatzaileetako bat ere bada, Pirinioetako beste abeltzain batzuekin batera.** Kooperatiba horrek abeltzainen arteko laguntza

sustatzen du, eta haragi ekologikoa etxez etxe zuzenean saltzen du. Trigo Limpio bezalako ekimenak ezinbestekoak dira landa mundua bizirik mantentzeko.

Nabasturen baserria Beran

Duela hogeita hamar urte baino gehiago Berako Nabasturen baserrian bere familiaren lekukoa hartu zuenetik, **Pirinioetako behiekin, betizuekin, Nafarroako behorrek eta ardien artean bizi izan da Errandonea.** Nekazaritza- eta abeltzaintza-ekoizpena ekologikoan egin behar zela sinestea erabaki zuen, eta horrela bizi izan du bizitza osoan, **lurraldea eta ganadua zaintzeko modu bat**, eta, aldi berean, ingurunearekiko oreka ahalik eta gehien mantentzeko helburuarekin. Izan ere, sari-banaketako hitzaldian gogorarazi zuen bezala, duela 30 urte Nafarroako Gobernura joan zen ekologikoan instalatu nahi zuela esatera, eta inork ez zekiela nola egin. "Europar zehar bidaiatu behar izan genuen, ikusi zer egin eta nola egiten zen eta ahalegin guztia eskaini behar izan genion kalitatea hobetzeko". Haren ikuspegian oso presente daude kontsumitzaileak, Gabrielen ustez hurbiltasuna funtsezkoa baita sektore ekologikoak aurrera egin dezan.

Bere ibilbidearen 30 urte hauetan, Gabrielelek onartu du sektorearen arazo handienetako bat **belaunaldien arteko erreleborik eza dela**, eta horregatik eskatzen die administrazio publikoei egoera aldatzeko: "Epe laburreko planek ez dute balio, epe ertain eta luzerako planak izan behar dira. Herriak utzita daude, animaliak falta dira mendian, suteetan ikusi zen bezala, baina benetan desagertzeaz dagoen animalia artzaina da". Era berean, adierazi zuen "hainbeste burokraziarekin" amaitu behar dela: "Badirudi Europatik datorren araudi batera egokitu behar garela, baina gehiago hurbildu beharko lirateke sektorea bertatik bertara ezagutzera". Gainera, bere diskurtsoan irmoki arbuiatu zituen nezakal eremuan lurrak pilatzen ari diren inbertsio-funtsak: "Arazo bat dugu inbertsio-funtsekin, eta sustraiak eta herriarekiko kontaktua galtzen ari dira: **zelaia ez da erosten eta ez da saltzen, zelaia kudeatu egiten da, eta horretarako gaude hemen**".

Landa eremuan ez dago bi egun berdinek, eta zailtasun eta arazo guztiak gorabehera, Gabrielelek gazteak ofizioan hastera animatu zituen: "Jende gazteari esango nioke hau mundu zirrarragarria dela, bokaziozkoa, nahiz eta zailtasunak izan autonomo izateko eta hortik bizitzeko". Horregatik, abeltzainen bizi-kalitatea hobetzeko irtenbideak bilatu behar direla ere aitortu zuen: "Gertatzen da herrietako jendeari ere aisialdia, bidaiatzea eta ondo pasatzea gustatzen zaio, eta ezin duela astean zazpi eguneko lana planteatu. Animaliek eguneroko jarraipena behar duten, eta bajaran bazaude, oporretan bazaude edo aisialdia izan nahi baduzu, ezin duzu; hori nolabait konpondu beharko da etorkizuna izan nahi badugu; izan ere, merkeegi erosten ditugu elikagaiak ekoiztearen kostua kontuan hartuta". Hala ere, **bere lan guztiak merezi du, "nik ez nuke ezertan aldatuko"**. ■

2024rako aurrekontuak aurkeztu dira

Jardunaldiaren lehen zatian, CPAEN/NNPEKren Asanblada Orokorra egin zen, eta CPAEN/NNPEKeko lehendakari María José Arrondon eta erakundeko kudeatzaile Enrique Arnedok 2023ko kontuak aurkeztu eta CPAEN/NNPEKren finantza-egoera aztertu zuten, bai eta 2024ko aurtengo aurrekontuak ere. Bertaratu-takoek, gainera, sektore ekologikoaren bilakaerari buruzko txostena jaso zuten, bai eta ENACen egiaztapen berriaren berrikuntzak ere, ziurtatutako elikagaiak modu fidagarri, objektibo eta inpartzialean ziurtatzeko sistemak aplikatzen dituela bermatzen baitu.

Era berean, Nafarroako Gobernu Ingurumen eta Landa Garapeneko Departamentuko NPBren Laguntzen Atalari gaurkotasuna duen eta interes handia sortzen duen gai bat jasotzeko aukera izan zen. Horrela, ekoizpen ekologikorako laguntzak xehatu zituzten, laguntza horiek jaso ahal izateko baldintzak, lortu nahi diren zenbatekoak eta izapideak egiteko modua adieraziz. ■

CPAEN/NNPEKren informazio eta aurrekontu guztiak eskuragarri daude operadoreentzat hemen:

www.cpaen.org

Nafarroako IX. Azoka Ekologikoa irailaren 13, 14 eta 15ean izango da

Bi hilabete pasatxo falta dira Nafarroako IX. Azoka Ekologikorako. Irailaren 13, 14 eta 15ean Nafarroako IX Azoka Ekologikoa ospatuko da, Nafarroako elikagai ekologikoen azokarik handiena. Aurten ere, Noaingo Zentzumenen Parke enblematikoan izango da.

Hemen da Nafarroako IX. Azoka Ekologikoa. Irailaren 13tik 15era Noaingo Zentzumenen Parkea sektore ekologikoaren eta kontsumitzaileen arteko topaketa handia izango da. Azoka ekologikoaz gain, asteburu osoan zehar hainbat jarduera egingo dira, hala nola, dastaketak ekoizleen eskutik, yoga, parkera bisita gidatuak, txiki-kientzako tailerrak eta musika.

Aurten, azokak txikiengana oinarrituko ditu bere jarduerak asteburu osoan. Jolasetik elikaduraren garrantziaz eta elikagaien jatorriaz kontzientziazeko eta sentsibilizatzeko helburuarekin hainbat tailer egingen diran, elikadura ohitura jasagarrietan heziz eta sustatuz. Gainera, Nafarroako IX. Azoka Ekologikoaren kartela aurkeztu da. Iru-dian, haurrei keinu bat egiten zaie origamiko barazki eta frutekin. Ekologikoan heztera eta modu iraunko-sasoiko elikagaien kontsumoak gonbidatzen duen kartela da.

rean ekoiztitako tokiko eta sasoiko elikagaien kontsumoak duen garrantziaz hausnartzera gonbidatzen duen kartela da.

Ekoizleak eta elaboratzaileak merkatu ekologiko honetan parte hartzea animatzen zaituztegu, zuen elikagai osasungarri, jasagarri eta lokalekin. ■

ENAC egiaztatzeko prozesuan

ENAC akreditazioa lortzea da CPAEN/NNPEKen Kontseiluak ezarritako helburu nagusia, entitateak ziurtapen ekologikoa lortzeko gaitasun tekniko duela aitortzen duena.

CPAEN/NNPEK ENACen akreditazioa lortzeko prozesuan dago, UNE-EN ISO/IEC 17065 araua betetzeko. Egiaztapen horrek bermatzen du erakundeak ziurtapen-sistemak modu fidagarrian, objektiboan eta inpartzialean aplikatzen dituela. 13/2023 Foru Dekretuak, CPAEN/NNPEKen jardura arautzen duenak, erakunde arau honetan egiaztatzea behartzen du, kontrol ekologikoko agintaritzak gisa jardutea ISO 17065 Arauaren arabera egingo baita.

ENACek laborategien, ziurtapen- edo ikuskapen-erakundeen, egiaztatzaileen eta abarren gaitasun tekniko ebaluatzen du, merkatuan, administrazioan eta gizartean produktuen eta zerbitzuen gainean egiten den kontrolari buruzko konfiantza sortuz, eta nazioartean onartutako arauen arabera lan egiten dutela eta eskatutako gaitasun teknikoak dutela berretsi. ■

Baratze ekologikoari buruzko hiru ikastaro Iruñean, Cintruenigon eta Tafallan

Elikagai ekologiko erraldoiek Iruñeko Alde Zaharreko San Frantzisko liburutegiak, Cintruenigoko Liburutegi Publikoa eta Tafallako Liburutegi Publikoa bisitatu dituzte udaberri honetan. Erakusketa horretan, baratze ekologiko baten erabilera ikasteko aukera ere izan da, eta baratze ekologikoaren maneian hasteko hiru saio antolatu dira.

'Egin zaitetzeko' erakusketa ibiltariak Iruñeko Alde Zaharrera, Cintruenigora eta Tafallara bidaiatu du udaberri honetan, eta herri horietako liburutegi publikoak jantzi ditu. Erakusketarekin batera, CPAEN/NNPEKek ikastaro bat antolatu du hiru liburutegietan laborantza ekologikoan hasteko. Óscar Ibáñez Salinas nekazaritza ekologikoan aditua eta hainbat tailer eta hitzalditako irakaslearen eskutik antolatu dira. Oscarren esperientziak eta grinak ekologikoan landatzen ikasteko beharra adierazten dute, lurra, pertsonak, osasuna eta ingurumena ahalik eta gehien errespetatuz. Ikastaroak oso arrakastatsuek izan dira eta ia saio guztietan bete dira.

Horrela, lehenengo saioan, Lurra-Sustraiak izenburuarekin, lurzorua, ingurune fisiko-kimikoaren, emankortasunaren, zuzenketen eta mulchingaren ezagutzari, konpost-pila bat muntatzeko eman beharreko pausoei, laborantzari eta landu gabeko teknikei eskaini zaie. Bigarren saioa, Ura-Hostoak izenekoa, urak naturan duen garrantziaz aritu zen, ureztatzen sustapenaz, maiztasunaz eta iraupenaz, labore bakoitzerako ureztatze-metodo egokiaz eta ureztatze jasagarria muntatzeko adibide batez. Eta hirugarrenak, Aire-Loreak izenekoa, laboreen txandaketa eta elkarketa, lore-bandak, ereite-egutegia, Iruñerriko landaketak eta Ilargiaren egutegia jorratu zituen. ■

Sanferminetan elikagai ekologikoak eta bertakoak kontsumitzeko karpa

CPAEN/NNPEK, Nafarroako Artisanu Elikagaien elkarteak eta Reyno Gourmeten eskutik, Nafarroako elikagaiak Sarasate pasealekuko karpa batean egongo dira sanferminetan, taberna gisa funtzionatuko duen dastatze gune batekin eta bertako produktuak saltzeko beste gune batekin.

Sanferminetarako gutxi geratzen da, eta aurten, berriz ere, tokiko kontsumo-rako eta elikagai ekologikoen espazioa berreskuratuko da, CPAEN/NNPEKek, Nafarroako Artisanu eta Reyno Gourmeten eskutik. Espazioa Nafarroako kalitatezko produktuak, tokikoak eta ekologikoak sustatzeko erakuslehoi bat izango da, hain data seinalatuetan kontsumo ekologiko eta bertakoa eskaintzeko, tokiko ekoizleei lagunduz. Karpan tokiko produktuak aurki daitezke eta baita elikagai ekologikoak ere.

Bertako produktuen eta produktu ekologikoen karpa ekainaren 28tik uztailearen 14ra egongo da zabalik, 11:00etatik 23:00etara. CPAEN/NNPEKetik Nafarroako elikagai osasungarriak, ekologikoak eta sasoikoak eskaintzearen aldeko apustua egiten duen gune hau bisitatzera eta kontsumitzera animatzen gara. ■

Nafarroako sektore ekologikoa egonkor mantendu da

CPAEN/NNPEKk Nafarroako nekazaritza ekologikoaren 2023ko datuak erakutsi ditu prentsaurrekoan. Datu horien arabera, hazkunde egonkorra izan da, eta hektareetan %5,4ko hazkundera egon da aurreko urtearekin alderatuta, baina operadore-kopuruan beherakada txiki bat izan da.

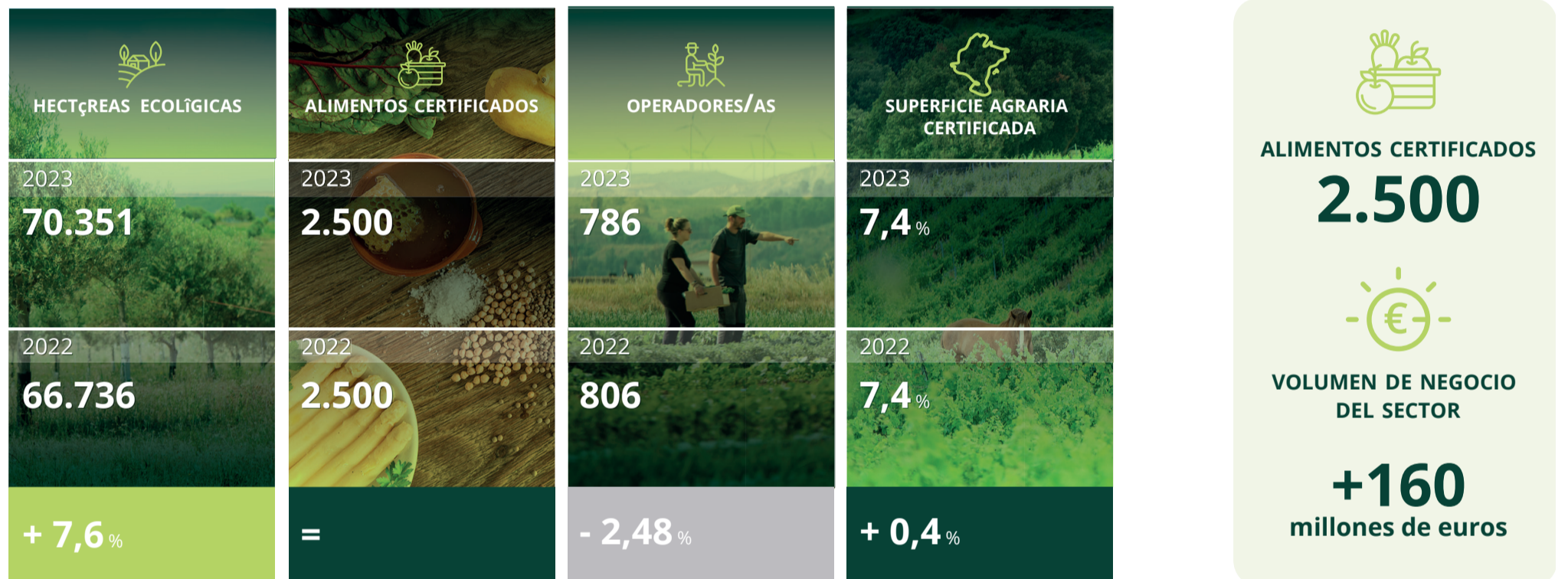
Sektore ekologikoaren bilakaera eta gure lurraldeko azken datuak erakusteko urteroko hitzordua martxoan aurkeztu zuten CPAEN/NNPEKeko presidente María José Arrondok eta CPAEN/NNPEKeko Kontseiluko kide Ander Cárcarrek.

Kontsultatu **dosier** osoa:

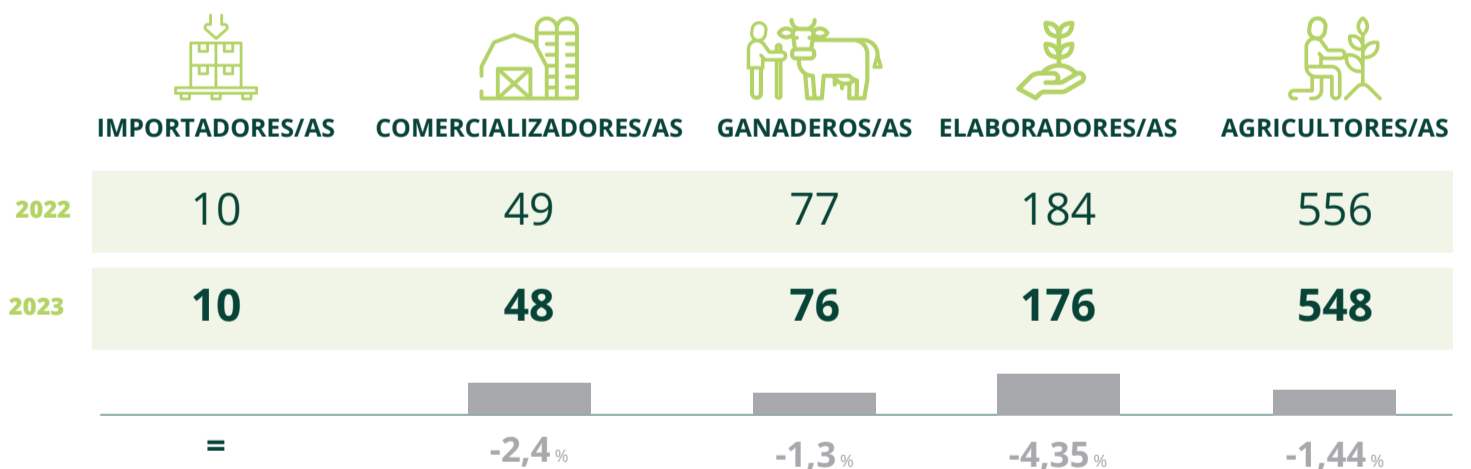
1 Principales datos de certificación

DATOS

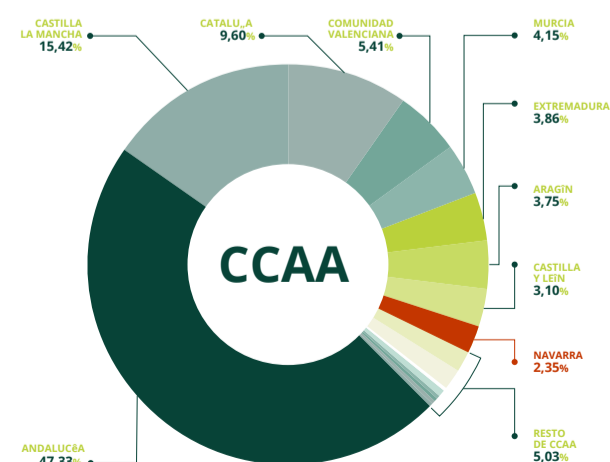
SOMOS

La cita anual para mostrar la evolución del sector ecológico y los últimos datos de nuestro territorio fue presentado en marzo por María José Arrondo presidenta de CPAEN/NNPEK y Ander Cárcar vocal del Consejo de CPAEN/NNPEK.

COMUNIDADES AUTÓNOMAS- AUTONOMIA ERKIDEGOAK

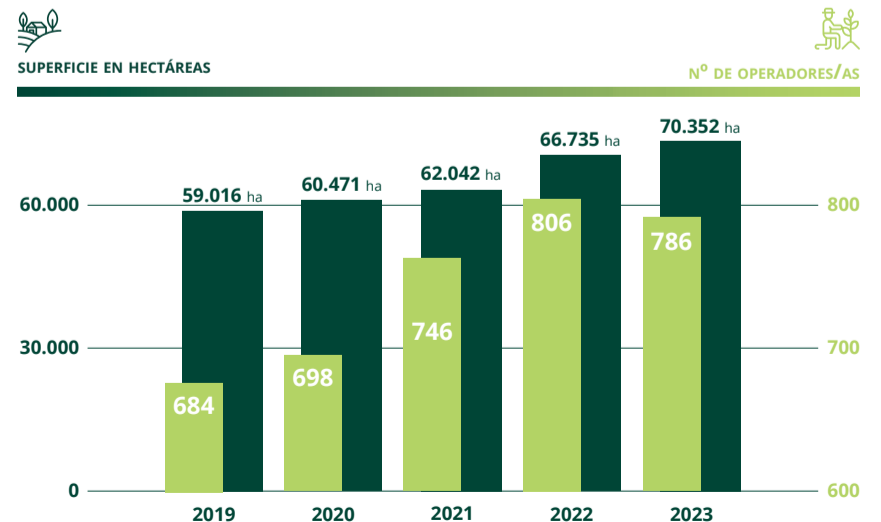
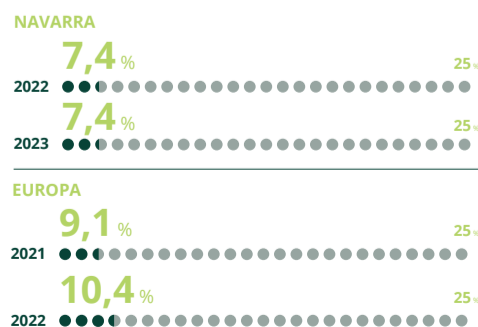
Porcentaje de la superficie ecológica en Comunidades Autónomas
Autonomia-erkidegoetako azalera ekologikoaren ehunekoa

OBJETIVO EUROPA 2030

25 %

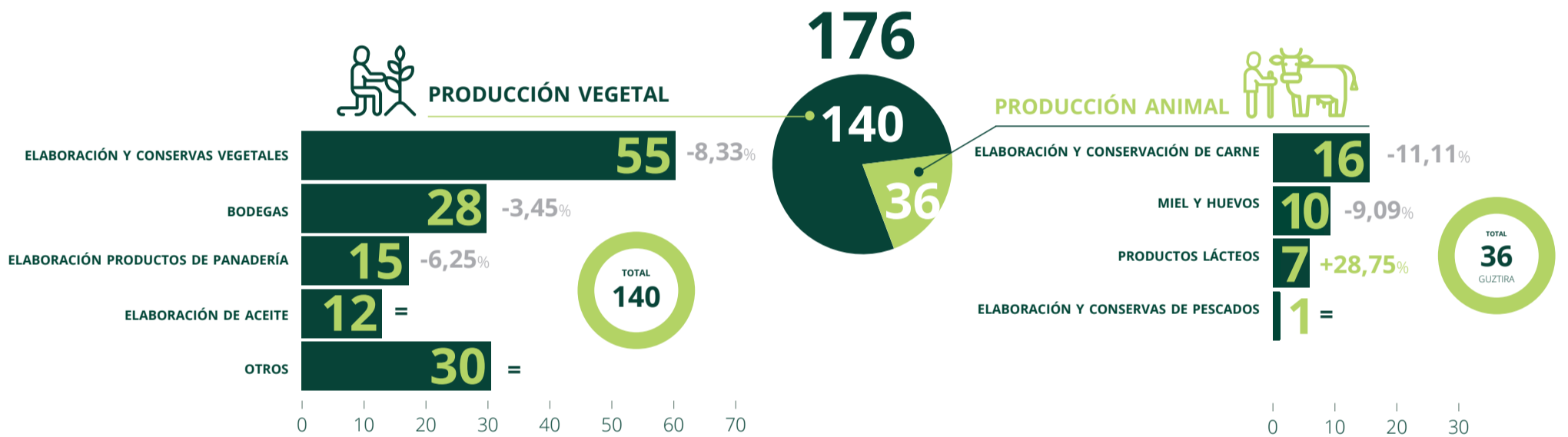
Nos quedan 6 años para lograr que un 17,6% de la superficie sea ecológica.

2 Superficie certificada de los principales cultivos

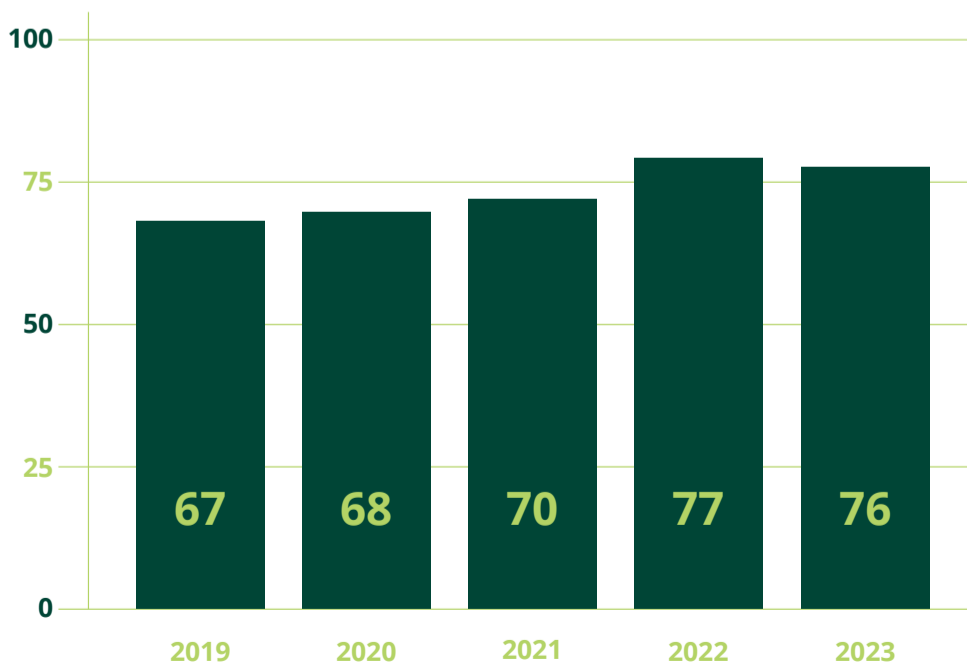

3 Empresas transformadoras

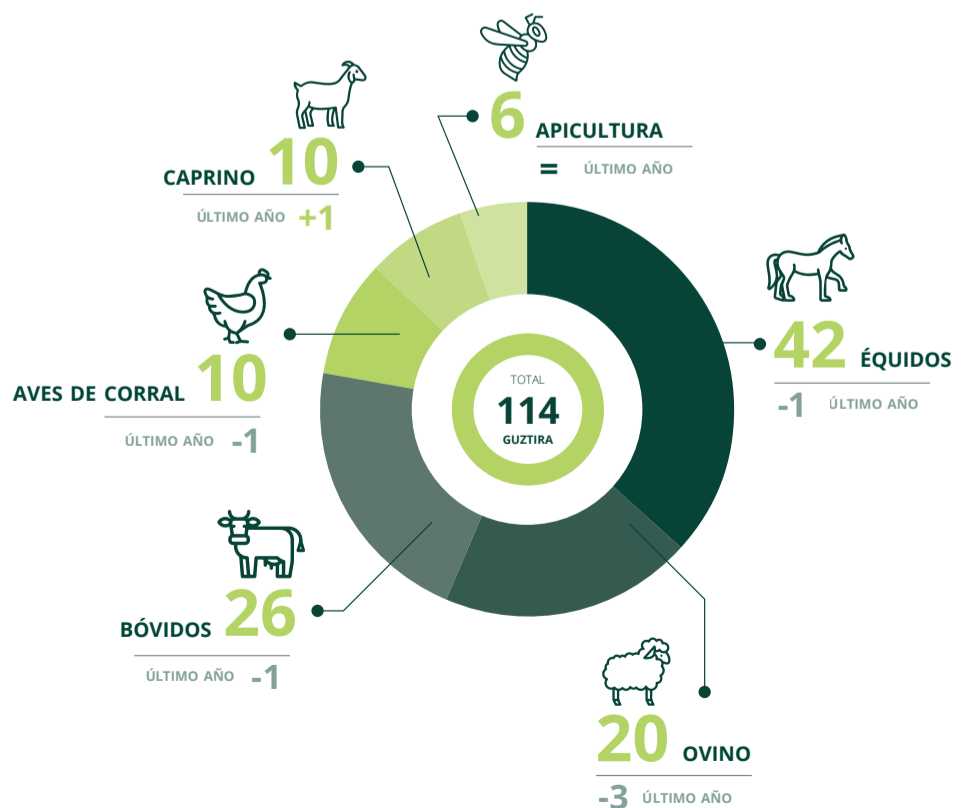

4 Ganadería

GANADERÍA
NÚMERO DE GANADEROS/AS

PRODUCCIONES GANADERAS
POR ESPECIES 2023

EKOmerkatua

Hilabeteko lehenengo larunbatean:
10:00etatik 14:00etara.

3. abuztuak **EKOmerkatua**
Autobus Geltoki
Zaharra (Iruñea)

5. irailak **EKOtopaketa**
Autobus Geltoki
Zaharra (Iruñea)

7. irailak **EKOmerkatua**
Autobus Geltoki
Zaharra (Iruñea)

19. Uztailak **TAILERRA**
Ipuin kontalaria
Esa

20. Uztailak **TAILERRA**
Hazi-bonbak
Ledeza

26. Uztailak **TAILERRA**
Saskigintza
Xabier

11. abuztuak **TAILERRA**
Ipuin kontalaria
Ezporogi

18. abuztuak **TAILERRA**
Kontsumo
jasangarria
Esa

7. irailak **TAILERRA**
Kontsumo
jasangarria
Zangoza

19. irailak **TAILERRA**
Ipuin kontalaria
Monteagudo

28. irailak **TAILERRA**
Saskigintza
Zangoza

IX FERIA
NAVARRA
ECOLÓGICA
IX AZOKA

13-14-15.

Irailak.

Nafarroako IX Azoka
Ekologikoa

Zentzumenen Parkea (Noain)

Anima zaitetz zure produktu
ekologikoekin Nafarroako azoka
ekologiko handienera!

i Informazio gehiago:
isabel@cpaen.org
eta **634 800 717**
telefonoan

navarraecologica.org/es/ferias

Ezagutu CPAEN/NNPEKeko operadoreen berriak

Zure proiektu ekologikoari buruzko berriak dituzu?

Bidali zehetasunak prensa@cpaen.org helbidera eta gure webgunean eta buletinean partekatuko ditugu.

JF Arriezu, Lezaun, Bagordi, Quaderna Via, Ochoa eta Biurko Gorri upeltegiak saritu dituzte 2024ko Ecovinos sarietan

Nafarroako ardo ekologikoak zorioneko daude eta Nafarroa garaile izan da Ecovino sarietan. JF Arriezu, Ochoa, Bagordi, Quaderna Via, Lezaun eta Biurko Gorri upategiek 21 sari jaso dituzte Errioxako lehiaketan. Lezaun Upeltegiko Egiate gorriak eta Bagordi Maturana Bagordi Upeltegiko ardo onduak bi Urrezko Ekoardo Handi lortu dituzte. Gainera, Lacarreko upeltegiak Zilarrezko Ecomosto saria jaso du Lezaun Mostorekin eta Zilarrezko Ecovinagre Lezaun ozpinarekin.

Ardo ekologikoak, horien kalitatea eta ingurumena errespetatzen duten nekazaritza-praktikak sustatu nahi dituen lehiaketa da, ardo ekologikoen artean garrantzitsuenetako bat da, baita Errioxan egiten den ardo-lehiaketa handiena ere, eta, beraz, garrantzi handia du.

Zorionak saritutako Nafarroako upategi ekologiko guztiei!

Hobbea: ogi ekologikoaren ekoizpena eta kontsumoa sustatzea, bertako gari barietateekin

Hazialdeko elkarte buru duen proiektuak Biolur eta Biharko Lurraren Elkartean laguntza du, eta bertako gari barietateekin egindako ogi ekologikoari balioa ematea du helburu. Proiektuak nekazariaren/okinaren figura sustatu nahi du, baita lurraldeko ogi ekologikoaren kontsumoaren balioak eta onurak zabaldu ere.

Helburu nagusia da elkarten arteko aliantza sendotzea eta ekoizpen eta kontsumo eredu arduratsuak sustatzea bizi dugun krisi soziosozialari aurre egiteko. Sektorerako eredu ekologikoari buruzko ezagutzak eta ibilbideak egiteko eta ogiaren kontsumo-ohituretan aldaketak sustatzeko aukerak mahai gainean jartzeko aukera ikusarazi nahi da.

Hazialdeko
Nafarroako Ekoproduktuak
Producción Ecológica Navarra

Biolur
Gipuzkoa

Biharko Lurraren Elkartea

Zunbeltz: 40 ardi suhiltzailez osatutako artaldeak garbitu du Lizarrako Santa Barbara

Zunbeltz nekazaritza-proiektuko ganaduak, Urbasa-Andia inguruan, bi hilabete igaroko ditu landarediaz elikatzen, pinudi-eremu horretako 3,3 hektareatan, baso-suteetatik babesteko. Zunbeltz Elkarteko lehendakari Edorta Lezaunek azaldu zuenez, abeltzaintza-jarduera tradizionala bertan behera uzteagatik mendiek sute-arrisku handia duten

eremuei artzaintza-zerbitzua eskaintzean datzan ekimena da. Hori guztia teknologikoki berritzailea den sistema baten bidez egiten da, hesi birtuala, ganaduaren artzaintza-eremuak sektorizatzea ahalbidetzen duena. Horrela, ohiko abeltzaintza-jarduerak eta berrikuntza teknologikoa bateragarri egiten dira, zaintzan eta prebentzioan oinarritutako baso-kudeaketa sustatuz eta klima-aldaketarako beste abeltzaintza-eredu batzuk sustatuz.

Ecoprolive-Isanatur olio ekologikoaren bi barietate, munduko 10 osasungarrien artean

Garesko Ecoprolive-Isanatur olio-errotak aurkeztutako bi olio ekologikoek aintzatespena lortu dute berriki World Best Healthy EVOO Contest 2024 jaialdian. Horrela, 'Ecoprolive Edición Limitada' eta 'Ecoprolive Sin Filtrar' oliba-olio birjina estra osasungarrien Top Ten mundialean sartu dira.

Ecoprolive-Isanatur-ek jakinarazi duenez, hasiera-hasieratik berrikuntzaren, ekoizpen jasangarriaren eta olibaren onura osasungarrien aldeko apustua egin dute formatu desberdinetan, bai oliba olio birjina estra ekologikoarekin, bai %100 prebiotiko naturalarekin (PreBIOfenol).

Zorionak!